

Renske Endel, ex-turnster

‘Ik was geen gemakkelijke tante voor mijn ouders’

Renske Endel is de personificatie van de opkomst van het Nederlandse turnen. Samen met Verona van der Leur voerde ze een groepje talentvolle turnsters aan, dat na uitstekende EK- en WK-prestaties was voorbestemd om te schitteren op de Olympische Spelen van 2004. Een reeks blessures deed de olympische droom voorgoed uiteenspatten, want na het missen van ‘Athene’ zette Renske een punt achter haar topsportloopbaan. Ze had moeite die beslissing aan haar ouders te vertellen. Per slot van rekening was het turnen ook een beetje hún wereldje geworden. Bovendien hadden ze haar altijd door dik en dun gesteund op weg naar de top en ja, dat ging soms weleens ten koste van het gezinsleven. Terugkijkend heeft Renske nergens spijt van en krijgt ze ook met de dag meer respect voor de offers die haar vader, moeder, broer en zus destijds hebben gebracht om háár droom te kunnen realiseren.

Het eerste weekend van november 2001 staat bij Renske Endel voor altijd in het geheugen gegrift. Met een zilveren toestelmedaille (brug) op het WK-turnen leverde zij een belangrijke bijdrage aan de fraaie vijfde plaats in het landenklassement, die Nederland in één klap terugzette op de mondiale turnkaart. Sinds de gouden medaille van de Nederlandse turnsters bij de Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam, deden ‘we’ op dit niveau niet meer mee. De deelname aan de Spelen van Barcelona (21e plaats) door Elvira

‘Ik heb in al die jaren wat afgetwijfeld hoor.’

Becks werd destijds al als een half mirakel beschouwd. Geen wonder dat alle turnliefhebbers in ons land in extase raakten van de resultaten van vooral Renske Endel en Verona van der Leur op dat bewuste WK in Gent. Die droomden zelf op hun beurt al stiekem van een olympische medaille in 2004. De jaren na 'Gent' bleef de prestatiecurve aanvankelijk stijgen, maar uiterekend op het volgende WK, in 2003 in het Amerikaanse Anaheim, ging het helemaal mis. Ja, er gingen uiteindelijk wel twee turnsters naar Athene, maar die luisterden niet naar de namen Endel en Van

'Een normale
puber is al
lastig, laat staan
eentje die aan
topturnen doet.'

TURNNEDERLAND

Door Renske Endel

*Neder was ons land
In de internationale turnstand
Oostblok, onneembaar, betonwand
Cultuur leek 't verband*

*Meisjes van verfijnde souplesse staan garant
Gedragen door balken
Brugleggers en vloer
Zilveren land*

*Debutant
Armen bewegen naar stilstand
Inademen, ogen toestelgericht
Suzanne Harmes landt verlicht*

*Verona beheerst toestellen
Na de afsprong lijkt zij het oordeel te vellen
Heft vinnig de armen, slaat ze neer
Trekt driezijdig van leer*

*Vanaf de brug
Leidt Endel de dans
Haar brede bewegingen komen terug
Louter, op zijn knieën, antwoordt in trance*

*De moeilijkste graad
Verona stelt de einddaad
Schaken op de mat
De voet die niet buitentrad*

*Driekleur
Verona van der Leur*

der Leur. Loes Linders en Suzanne Harmes kregen de felbegeerde tickets, de andere hemelbestormers van het Nederlandse turnen zonken weg in de anonimiteit. Renske Endel zette na het missen van de Spelen toch wel vrij abrupt een punt achter haar carrière. ‘Ik was er helemaal klaar mee.’

Kanjers

In haar hoofd was Renske Endel overigens al veel vaker en eerder gestopt. ‘Wel een keer of duizend,’ lacht ze. ‘Ik heb in al die jaren wat afgetwijfeld hoor. Voor mij was topsport een leven van vallen en opstaan, letterlijk en figuurlijk. Het ene moment zag ik het helemaal zitten en ging ik met plezier naar de training, maar binnen een paar uur kon mijn stemming volledig omslaan en wilde ik er het liefst acuut mee kappen. Of andersom. Nee, ik was geen gemakkelijke tante voor mijn ouders. Een normale puber is al lastig, laat staan eentje die ook nog eens aan topturnen doet. Maar ze hebben me altijd gesteund. Door dik en dun. In voor- en tegen-spoed. Nu ik er van een afstandje op terugkijk, ga ik meer en meer beseffen hoe fantastisch mijn ouders destijds waren. Mensen die “die tijd” hebben meegemaakt, bevestigen dat ook. “Jij hebt zulke kanjers van ouders! Wat zij toen allemaal voor jou gedaan hebben, is ongelooflijk,” zeggen ze dan. Ja, nu zie ik dat wel in natuurlijk, maar toen heb ik mijn vader en moeder regelmatig in een zeer lastig parket gebracht.’

Misvatting

Als Renske Endel het over ‘die tijd’ heeft, dan markeert ze daarmee vooral de periode dat ze bij haar trainer in Spanbroek inwoonde. Terug naar het begin. ‘Toen ik zes jaar was, ben ik begonnen met gymmen, net als zoveel andere meisjes op die leeftijd. Gewoon één keer in de week lekker gek doen in de gymzaal, in mijn geval bij DVV in Zuid-Scharwoude. Na een tijdje werd ik gevraagd voor de “keurploeg”. Dan mocht je op zaterdagmorgen twee uur extra trainen. We hadden een heel gezellig groepje bij elkaar en deden regelmatig leuke dingen, zoals samen sinterklaas vieren, trainingsweekendjes en zwemmen. Echt een ontzettend mooie tijd. Dat bleef ook zo, totdat ik een keer met mijn trainster meeding naar Kracht & Vriendschap in Opmeer, destijds een van de beste verenigingen in Nederland. Zij volgde daar een cursus en vroeg mij als een soort praktijkleerlinge mee te gaan. Na de eerste de beste training vroegen ze al of ik daar wilde komen turnen. Ik was helemaal in de zevende hemel en kon haast niet wachten om het thuis te vertellen. Mijn ouders zagen dat echter nog niet zitten en uiteindelijk besloten ze dat ik eerst maar eens een jaartje alleen op woensdagmiddag mee zou gaan doen. Dat was, denk ik, wel verstandig, want ik was nogal verlegen en keek ook heel erg op tegen

‘Ik ga meer en meer beseffen hoe fantastisch mijn ouders destijds waren.’

de “topturnsters” die daar al trainden. Die waren in mijn ogen zo verschrikkelijk goed, ik paste daar toch helemaal niet tussen?!” Dat bleek een misvatting. Renske kon goed opschieten met haar nieuwe ‘clubmaatjes’ en als turnster maakte ze in recordtempo vorderingen. Een volledige overgang naar de zogenaamde A-lijn (topsport) van Kracht & Vriendschap was een jaar later de even onvermijdelijke als logische stap.

Reuzenstap

‘Van Scharwoude naar Opmeer. Hemelsbreed is het niet zo erg ver, maar voor mij was het wel een reuzenstap. En voor mijn familie ook. Want ons leven veranderde hierdoor drastisch. Iedere middag na schooltijd moest ik samen met nog vier meiden naar de turnhal in Opmeer worden gebracht en om acht uur ‘s avonds werden we opgehaald. Daarna snel eten en naar bed. Doordeweeks ging het vanaf mijn tiende dag in, dag uit zo. School, sporten en eten; voor andere dingen had ik geen tijd meer. Huiswerk maakte ik voornamelijk in het weekend. De ouders van ons vijftal hadden een heel rijnschema gemaakt, waarbij iedereen een paar keer per week aan de beurt was.’

Overuren

De auto van de familie Endel maakte helemaal overuren, toen Renske eenmaal op de middelbare school zat en ze vanaf haar twaalfde twee keer per dag naar Opmeer moest. Ze schetst een doorsneedag: ‘We waren toen nog maar met z’n tweeën over, de andere drie uit de omgeving van Scharwoude waren al afgehaakt. Een van onze ouders bracht me ‘s morgens naar de training, die om zeven uur begon. Vervolgens zette mijn trainster me af op de scholengemeenschap in Heerhugowaard. Daar pikte ze ons ‘s middags op voor de tweede training en ‘s avonds kwam een van de ouders naar Opmeer om ons op te halen. Mijn vader en moeder wisselden elkaar af als chauffeur. Dat was niet altijd makkelijk, want ze werkten allebei, waarbij mijn moeder in de zorgsector ook nog onregelmatige diensten had. Maar ik hoefde me nooit ergens druk over te maken. Ze regelden het gewoon, samen met de ouders van dat andere meisje. In die leeftijd sta je daar helemaal niet zo bij stil. Later ga je je pas realiseren wat ze allemaal voor je opzij hebben gezet. Hoe je het ook wendt of keert: het gezin draaide in die tijd toch vooral om mij. Sjoerd, mijn broer, die zes jaar ouder is, had daar niet zo’n last van, maar Femke, mijn zus, wel. Ik had daar helemaal geen benul van. We hadden sowieso weinig contact. Dat kwam ook door het leeftijdsverschil. Mijn zus was met vriendjes en uitgaan bezig en ik met turnen. Mijn ouders gingen trouwens ook wel bij de zwemwedstrijden van mijn zus en het voetbal van mijn broer kijken. Ze hebben heel bewust de aandacht over alle

‘School, sporten
en eten; voor
andere dingen
had ik geen tijd
meer.’

Sport en Kennis

Deze preview is een gedeelte uit het boek:

Langs de lijn of erover?

Ouders en sport

[Meer informatie](#)

Voor meer artikelen en andere uitgaven kunt u terecht op www.sportenkennis.nl